Ner 138. ROK 1842. PONIEDZIAŁEK 20 CZERWCA.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedziel świąt uroczystych w drukarni Stanisława Gieszkowskiego

Zaliczenie na trzy miesiące złotych dziesięć miesięcznie złotych cztery, numer pojedynczy groszy dziesięć.

IMIONA RZYMSKIE.
Dziś Reginy P.

IMIONA SŁAWIAŃSKIE.
Dziś Bogna.

GAZETA KRAKOWSKA.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień	godzina	Barometr do 0° Reaumura w miarze Paryzkiéj	Stopnie ciepła podług Reaumura	Psychometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i rożne uwagi
	6	27" 3' 836	+ 8°	6 2''' 73	Pł Zachodni mocny	Pogoda z Chmurami	
17	2	3, 871	+ 11,	3 3, 10	PPł Zachodni średni	Pochmurno	Deszcz
	10	3, 867	+ 8,	6 2, 95	Południowy słaby	Pogoda z Chmurami	Deszcz

Ogłaszając prenumeratę na następny kwartał, Wydawca GAZETY KRAKOWSKIÉJ *upraszа Szanownych Abonentow, o wczesne zapisywanie się; albowiem taką tylko ilość exemplarzy wybijać postanowił, jaka po obliczeniu* najdaléj do dnia 6 Lipca roku 1842 *Abonentów, okaże się być potrzebną. — Prenumerata kwartalna Złp.* 10, *miesięczna Złp.* 4.

Wiadomości krajowe.

KRAKOW.

SENAT RZĄDZĄCY.

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Podaje do powszechnéj wiadomości iż stósownie do odebranego pod dniem dzisiejszym uwiadomienia od JW. Rezydenta Najjaśniejszego Cesarza Wszech Rossyi Króla Polskiego przy rządzie tutejszym ustanowionego, Jego Cesarsko Królewska Mość krainy téj wspaniały Współprotektor powodowany przychylnemi dla niéj chęciami, raczył najłaskawiéj względnie poddanych swoich do kraju W. M. Krakowa przed dniem 25 Listopada 1836 r. przybyłych i tu bez uprawnienia dotąd pobytu swego mieszkających postanowić co następuje:

1) Jego Cesarsko Królewska Mość nwzględniając przedstawienie tutejszego Rządu, a zarazem pragnąc ze swojéj strony przyczynić się do uregulowania położenia osób które jakkolwiek zamieszkałe oddawna w W. M. Krakowie i Jego Okręgu, nie przestały jednak być nważanemi za poddanych bądź Cesarstwa Rossyjsklego bądź Król. Polskiego raczył zezwolić, aby te z osób dopiero wspomnionych, których zamieszkanie w kraju tutejszym odnosi się do epoki dzień 25 Listopada 1836 r. poprzedzającéj, o ileby wczasie oznaczyć się mającym oświadczyły życzenie swe zmienienia dotychczasowych stosunków poddaństwa, stały się poddanemi kraju W. M. Krakowa.

2) Od korzystania jednak z udzielonego punktem poprzedniem zezwolenia wyłączonemi zostają: zbiegi wojskowe, osoby do służby wojskowéj obowiązane, zbrodniarze, i osoby przez prawo ścigane.

3) Rozporządzenie powyższe nie może być także w żadnym wypadku stosowane do podda-

nych Cesarstwa Rossyjskiego lub Królestwa Polskiego, którzy przybyli do kraju W. Miasta Krakowa i Jego Okręgu po dniu 25 Listopada 1836 r. nakoniec,

4) Gdyby pomiędzy osobami o których ad 1 jest wzmianka znajdowali się właściciele dóbr nieruchomych w Cesarstwie Rossyjskiem lub Królestwie Polskiem położonych, ciż, o ileby korzystali z dozwolonéj im zamiany stosunków poddaństwa i stali się poddanemi kraju W. M. Krakowa, obowiązani będą wyprzedać się z posiadanych przez siebie tamże nieruchomości w terminie lat dwóch. W skutku czego Senat wydawszy polecenie Dyrekcyi Policyi aby spisywanie list osób, któreby na zasadzie powyższego postanowienia życzyły sobie tytuł poddaństwa zamienić na tutejszo krajowy w sposób jak to miało miejsce względnie poddanych Ces.-Austryackich, termin do zgłaszania się na też listy po dzień ostatni Grudnia roku bieżącego zakreśla.

Kraków dnia 8 Czerwca 1842 r.

Za Prezesa Senatu
A. Wężyk.
Sekretarz Jlny Senatu
Darowski.
Nowakowski Sekr. D. K. Senatu

Wiadomości zagraniczne.

FRANCYA.

Paryż 3 Czerwca.

Jedna z gazet tutejszych twierdzi, że ostatnie konferencye między lordem Cowley i panem Guizot bardzo były gwałtowne. Lord Cowley miał między innemi powiedzieć, iż się coraz bardziéj przekonywa, że Francya tylko pozoru szuka, aby z Anglią przyjaźń zerwać. Powodem tego przemówienia się jest podobno postanowienie rządu francuzkiego, aby cło wchodowe od przędzy lnianéj podwyższyć.

Między 10 i 15 b. m., ministrowie za pomocą postanowienia królewskiego, zamkną *de jure* posiedzenia izb; wybory nastąpią w Lipcu, postanowienie w tym przedmiocie zostanie w końcu b. m. ogłoszone.

Dnia 5 Czerwca.

Na posiedzeniu wczorajszém izby deputowanych oświadczył prezes, że interesa wszelkie już ukończone, i że członkowie na najbliższe posiedzenia szczegółowo wezwani zostaną. Deputowani więc pożegnali się między sobą, a jutro zapewne już większa część ich stolicę opuści. Izba parów niezawodnie za tydzień czynności swe pokończy. Postanowienie królewskie względem zamknięcia sessyi podobno d. 13, postanowienie rozwiązania d. 14 ogłoszone, a powszechne wybory na dzień 9 Lipca wyznaczone będą. Wiadomo, że artykuł 42 karty opiewa, iż na przypadek rozwiązania, nowa izba w przeciągu 3 miesięcy zwołaną być powinna, Jeżeli więc rozwiązanie dnia 14 nastąpi, nowa izba najpóźniéj dnia 14 Września zgromadzić się musi. Po weryfikacyi pełnomocnictw izba wówczas zapewne aż do Grudnia zostanie odroczoną.

Lord Cowley, jak powiadają, za dni kilka do Baden-Baden albo Spaa się uda, aby tam kilka miesięcy dla poratowania zdrowia przepędzić. Równocześnie według pogłoski, hr. St. Aulaire, poseł francuzki w Londynie urlop otrzyma, aby kilka miesięcy zabawić we Francyi. Ponieważ *Morning Post* przed kilku dniami wyrzekła, że wśród obecnych okoliczności nie ma innego sposobu prócz odwołania posłów wnioskują ztąd, że się do urlopowania lorda Cowleya i hrabi St. Aulaire, jako do mezze termine, ucieczono. *Commerce* wyraża w téj mierze: »Jeżeli to prawda, co *Morning Post* głosi, że oziębłość między obydwoma rządami do tego doszła stopnia, że obopólnie posłów swoich chcą odwołać, jakkolwiek ważności i znaczenia tego kroku nie zapoznawamy, jednak w tém z zdaniem *Morning Post* się zgadzamy, że dla tego jeszcze wojna nie staje się konie-

czności. Torysowie w własnym kraju z wielkiemi walczyć muszą trudnościami. Powrócą niezawodnie do dawnéj polityki swojéj i cierpiącą przez złą organizacyę socyalną rozjątrzoną ludność zewnątrz zatrudniać zechcą. Będąc ludźmi mądremi poznali się na tém, że czas napastowania Francyi przeminął, i że ich systematyczna nieprzyjaźń pod pozorem sprzymierza ukrywać się więcéj nie może. Za to zatrudnia obecnie Anglią dostatecznie Ameryka, Chiny, i Afghanistan. Nie może więc na teraz o wojnie z nami serio pomyśleć. Mimo to zna ona ułomności rządu naszego. Ten bowiem cały swój system na programacie pokoju, wszędzie i pod każdym warunkiem opiera. Anglia więc naprzeciw gabinetowi naszemu teraz jak po traktacie z d. 15 Lipca, zatrwożenia użyje i wykluczeniem nas z rady Europejskiéj odgrażać będzie. Cieszy się nadzieją, że na téj drodze nowe koncessye, nowe korzyści osiągnie. Ale tą razą gabinet ulegać nie może, pomny, że wybory nadchodzą. Pan Guizot swoję przychylność ku zagranicznym z obawy przed własnym krajem będzie musiał powściągnąć.

Jeden z tutejszych dzienników utrzymuje, że ostatnie konferencye między panem Guizot i lordem Cowley były bardzo burzliwe. Lord Cowley między innemi powiedział, że widocznem jest, że rząd francuzki szuka jakiego pozoru do zupełnego zerwania z Anglią. Powodem do tych rozpraw miało być postanowienie rządu francuzkiego względem podwyższenia cła wchodowego od przędzy lnianéj.

Giełda 4 *Czerwca.* Renty francuzkie w skutku pogłosek o zupełném zerwaniu między Francyą i Anglią i wzajemnem odwołaniu posłów obu mocarstw, były licznie wystawiane na przedaż: Te pogłoski jednakże nie wiele znalazły wiary, bo inaczéj byłoby nastąpiło daleko większe zniżenie kursów.

A N G L I A.

Londyn 4 Czerwca.

Przed sądem przysięgłych w Stirling w Szkocyi, zdarzył się niedawno następujący wypadek: Pewien furman dopuścił się czynnych obelg względem jednego urzędnika kryminalnego nazwiskiem Simpson. Zeznanie tego ostatniego było jedynym dowodem winy. Ale kiedy miał zaprzysiądz takowe, obrońca oskarżonego protestował przeciw temu twierdząo, że Simpson jest ateistą. Następnie przedstawił czterech świadków którzy zeznali, że Simpson kilkakrotnie w rozmowach z niemi zaprzeczał bytności Boga i wiarę w nagrodę lub karę po śmierci, uważał za szaleństwo. Naczelny sędzia oświadczył, że podobny człowiek nie może składać przysięgi, i skarga została odsuniętą. Simpson nadto musi wziąść dymissyę.

Zdobycie Gisni uważane było niegdyś za największy tryumf broni angielskiéj w centralnéj Azyi. Jenerał który dowodził przy tym szczęśliwym wypadku, z wysoko-brzmiącym tytułem: »lord Keane z Gisni w Afghanistanie« został powołany do izby wyższéj i naradzano się w Downing Street czy nie wypadałoby wystrzelić z dział Toweru na uczczenie tak świetnego zwycięztwa. Zaledwie 3 lata upłynęły, a już poczta indyjska doniosła nam, że garnizon znajdujący się w Gisni, opuścił tę ważną twierdzę, w skutku kapitulacyi, która niemniéj jest haniebną, i może niemniéj będzie nieszczęśliwą jak poddanie Kabulu. Nie można było spodziewać się niczego lepszego. Garnizon w Gisni był słaby i wpośród nieprzyjacielskiego kraju, źle zaopatrzony w środki obrony. Za pierwszym wybuchem powstania opuścił on miasto, i musiał cofnąć się do cytadelli, którą teraz widział się zmuszonym poddać.

Ta sama poczta przywiozła nam także wiadomości, że wojsku pod dowództwem jenerała Pollock udało się zdobyć wąwozy Keiber i można za niewątpliwe uważać, że ten waleczny korpus przybędzie jeszcze na czas aby uwolnić mężną dywizyę w Czellalabad z jéj nieustraszonym dowódzcą jenerałem Salé, po wytrzymaniu oblężenia, które było strasznem przez naturalną surowość klimatu, porę roku, niedostępność miejsca i dzikość nieprzyjaciół obok okropnego zniszczenia armii Kabulu.

Dzienniki doniosły już prawie wszystko co jest wiadome względem zamachu na życie królowéj. John Francis który czeka wyroku za swoje niezwykle, ale niestety nie bezprzykładne przestępstwo, jest człowiekiem złego charakteru. Niepodobna wynaleść innego powodu podobnéj zbrodni, jak głupią złość, lub chorobliwą chęć wsławienia się. Głos publiczny żąda i to słusznie, aby on został powieszony.

Jak dalece nasz handel z Francyą ncierpiałby przez podwyższenie we Francyi cła wchodowego od przędzy i płótna lnianego, *Times* stara się wykazać przez następujące statystyczne podania: »Ten handel, mówi *Times* jest bardzo nie dawny; bo w roku 1826 cła podwyższone były aż do stopnia zupełnego zakazu, ale w 1835 i 1836 znowu je zniżono, czego skutkiem było, że wywóz z Anglii do Francyi wynosił w 1832 roku 76,612 f. wartości 6,516 f. st. w 1833 roku 867,288 f. wartości 68,220 f. st. w 1834 roku 1,430,366 f. wartości 130,561 f. st. w 1835 roku 2,384,673 f. wartości 198,832 funtów sterlingów w 1836 roku 4.012,141 f. wartości 277,942 f. st. w 1837 roku 7,000,000 f. wartości 400,000 f. st, w 1838 roku 12ście milionów f. wartości 600,000 f. st. w 1839 r. 13 milionów i wartość 650,000 f. st. w 1840 roku 13,637,367 f. st. wartości 639,533 f. st. Cały nasz wywóz lnu w 1840 roku wynosił 17,733,575 f. st. a zatém Francya wzięła przeszło dwie trzecie części. Cały wywóz z Anglii do Francyi wynosił w roku 1840 2,378,149, funtów st. a zatém sam wywóz lnu przyniósł czwartą część téj summy. To jest cała rozciągłość złego, to jest cios który stósunki handlowe między dwoma największemi narodami w świecie ponieść mają aby zadość uczynić żądaniom kilku kolegiów wyborczych na północy Francyi.

We środę w oberży pod koroną i kotwicą odbyło się zgromadzenie, w celu, jak głosiły zaproszenia, naradzenia się nad środkami zapobieżenia zupełnemu upadkowi średnich i niższych klas. Pan Robert Owen prezydował i podał wniosek założenia kolonii wewnątrz kraju ponieważ wychodztwo nie wystarcza do zaradzenia istniejącéj nędzy.

Okręt *Many Ellens* przywiózł do New York wiadomości z Kantonu, które sięgają do 18 Stycznia to jest o jeden dzień daléj jak nasze bezpośrednie wiadomości. Kiedy ten statek opuszczał *Whampoa*, stojące tam okręty angielskie ciągle jeszcze prowadziły handel z chińczykami, a na rzece znajdowały się czółna angielskie które chwytały wszystkie statki chińskie przybywające z Kantonu, ze wszystkiem co się na ich pokładzie znajdowało. Chińczycy w Kantonie, jak słychać używają inżynierów europejskich przy robotach fortyfikacyjnych. Niektóre nowe zbudowane fortyfikacye zostały zburzone, za pewne dla tego aby być podług zasad umiejętności odbudowanemi. Chińczycy kupują działa i werbują żołnierzy z podwyższonym zadatkiem. Do Kantonu przybyło sześciu mandarynów. Między statkami kontrabandystów i mandarynow przyszło do kilkakrotnych walk, w których te ostatnie rozproszone zostały.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 17 do dnia 18 Czerwca.

Kirasiborski Albin, Dzierzbicka Apolonia, Szuwalski Adam ob., Potocki Władysław hr., Hermanowska Antonina ob., Kozłowski Ludwik ob., Rzewuski Fortunat ob., Bukowski Jan ob., z Polski; — Stojowski Józef ob., Dobrzyński Michał ob., Kozłowski Wincenty, Stadnicki Hilary ob., Gozdowicz Kazimierz ob., Wodzicki Franciszek hr., z Galicyi; — Richter Ambroży, Rusocki Michał ob., Kosowska Rozalia, z Pruss..

Wyjechali z Krakowa.

Rusocki Kwiryn ob., Milkowski Felix, Bzowska Elżbieta, Morozewicz Kajetan ob., Morozewicz Barbara ob., Machnicsi Alexander ob., Potocki Władysław hr., do Polski; — Janowski Józef, Solnicki Walenty, Zamecka Petronella, Moritz Fryderyk, Samarakow ob., Nikoloraki Eugenia ob., Nowakowski Stanisław ob, Wilkoszewski ob., do Galicyi; — Działyński Tytus hr., Migocka ob., do Pruss.

Doniesienie prywatne.